

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Tiedote 3.10.2016

Valtakunnallinen Green Care Koordinaatiohanke

Green Care -laatumerkit

Laatutyön kansallinen kehittäminen

Green Care -laatumerkkiä koskeva työ on ollut keskeistä koordinaatiohankkeen sisältöä viimeisen vuoden aikana. Laatumerkin valmistelusta on vastannut Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Laatumerkkityötä ei aloitettu tyhjästä, vaan se perustuu edellisessä valtakunnallisessa Green Care -hankkeessa (VoiMaa!-hanke) tehtyihin laatusuosituksiin ja Green Care -työkirjaan. Laatusuosituksista vastasi myös tuolloin Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. Laatumerkin kehittämistyötä on tehty kiinteässä yhteistyössä Green Care Finland ry:n hallituksen kanssa. Myös pilottitoimijat ovat olleet kehittämistyössä keskeisessä asemassa. Lähes alusta lähtien on katsottu tarpeelliseksi kehittää kaksi rinnakkaista laatumerkkiä, toinen LuontoHoivan (lähinnä sote-palvelut) ja toinen LuotoVoiman (lähinnä virkistys- ja hyvinvointipalvelut) palveluille, sillä näiden palveluryhmien laatuksiteerit poikkeavat hieman toisistaan.

Laatumerkin tavoitteet

Laatumerkillä tähdätään Green Care -palveluiden systemaattiseen ja uskottavaan laadunhallintaan. Tavoitteena on samalla Green Care -palveluiden arvotuksen ja tunnettuuden lisääminen. Laatumerkin avulla palveluntuottaja voi erottautua ja markkinoida palveluitaan vakavasti otettavina ja vastuullisesti tuotettuina. Laadun systemaattisesta hallinnasta on lisäksi hyötyä palveluntuottajien osaamisen ja (liike)toiminnan kehittämisessä ja hallinnassa sekä työhyvinvoinnin lisäämisessä. Tavoitteena on laatumerkki, joka ei ole hallinnoltaan ja kustannuksiltaan kohtuuttoman kallis, mutta joka kuitenkin selkeästi osoittaa palvelunlaadun lisäarvon.

Green Care -palveluiden peruslaatuvaatimukset ovat samat, kuin muilla vastaavilla palveluilla. Green Care -laatumerkillä osoitetaan luontolähtöisyyden ja palvelun laatutyöpanostuksen lisäarvo, jonka toivotaan

tulevaisuudessa toimivan laatua osoittavana kriteerinä esimerkiksi kilpailutuksissa. Siten merkin tunnetuksi tekeminen on sen valmistumisen jälkeen hyvin tärkeää.

Laatusuositukset merkin edeltäjinä

Laatumerkkiä alettiin kehittää VoiMaa!-hankkeen laatusuositusten pohjalta, koska toimijat toivoivat suositusten täyttämisen lisäksi vielä selkeämpää mahdollisuutta erottua palveluittensa laatua koskien. VoiMaa!-hankkeessa THL:n määrittelemät suositukset laadunhallinnalle olivat laadunhallintadokumenttien (omavalvontasuunnitelman, turvallisuussuunnitelman ja Green care –työkirjan) käyttö sekä palvelun tuottamiseen tarvittavan perusosaamisen (esimerkiksi luonnonvara-alan osaaminen tai sote-alan osaaminen) sekä luontolähtöisyysosaamisen (Green Care –osaamisen) osoittaminen. Näitä suosituksia lähdettiin testaamaan tulevan merkin mahdollisina kriteereinä pilotoinnin ensimmäisessä vaiheessa.

Laatukriteerien ja -lautakuntatyön pilotointi

Kriteerien testaukseen osallistui viisitoista vapaaehtoista Green Care –palveluntuottajaa eripuolilta Suomea. Testiryhmään kuului, sekä LuontoHoivan (lähinnä sote-palvelut) että LuontoVoiman (läninnä virkistys- ja hyvinvointipalvelut) palveluiden tuottajia. Lisäksi ryhmään kuului neljä pilottitoimijaa, jotka tuottivat palveluita moniammattillisessa (luonnonvara-ala ja sote-ala) yhteistyössä. Pilottien asiakasryhmiä olivat muun muassa kehitysvammaiset, mielenterveyskuntoutujat, päihdekuntoutujat, työhyvinvointiryhmät, lapset, ikääntyvät ja työkäiset. Luontolähtöisiä toimintamuotoja näillä palveluntuottajilla olivat puutarhan ja maatilan käyttö, luontoavusteisuus, eläinavusteisuus (mm. hevoset, lampaat).

Pilotointi sisälsi alkukeskustelut, dokumenttien täytön ja keruun, sekä loppukeskustelut ja palautteen. Tämän jälkeen pilotointiin laatulautakunnan työtä. Lautakuntapilotointiin osallistui viisi Green Care Finland ry:n hallituksen jäsentä. Tämän pilotoinnin avulla testattiin laatumerkkien haku- ja myöntöprosessia sekä laatulautakunnan työskentelytapaa ja ajankäyttöä. Pilotointien avulla saatiin arvokasta tietoa merkin kriteerien ja hallinnan suunnitteluun. Pilotoinnin tuloksena testattujen kriteerien sisältöihin saatiin tarkennuksia, kriteerit sinänsä osoittautuivat toimiviksi.

Laatumerkin dokumentit

Laatumerkkien edellyttämät dokumentit ovat sekä LuontoHoivan että LuontoVoiman palveluilla Green Care -työkirja ja turvallisuussuunnitelma. LuontoHoivan merkkihakemukseen liitetään myös omavalvontasuunnitelma.

Green Care -työkirja on tarkoitettu palveluiden ja niiden laadunhallinnan kehittämiseen sekä dokumentiksi, jolla osoitetaan Green Care -palvelun tuottamisen periaatteet. Työkirja toimii siis toiminta- ja laatukäsikirjana. Sille määritellään vastuuhenkilö, joka vastaa päivittämisestä. Green Care -työkirja täydentää turvallisuusasiakirjaa ja omavalvontasuunnitelmaa Green Care ominaisuuksien osalta. Työkirjassa kuvataan

muun muassa toiminnan luontolähtöisyys, vaikuttavuus, vastuullisuus ja palveluprosessi; vakuutetaan sitoutuminen niin Green Care -toiminnan kuin oman ammattialankin eettisiin ohjeisiin; sekä lainsäädännön tunteminen tuotettavaa palvelua koskien.

Lisäksi merkin hakijoilta pyydetään turvallisuussuunnitelma tai riskinarviointi, jossa kuvataan yksityiskohtaisesti juuri kyseisen palvelun turvallisuusasiat. Turvallisuusnäkökohdat on kuvattava erityisen tarkasti käytettyjen luontolähtöisten toimintatapojen, kuten eläinavusteisuuden näkökulmasta. Myös eläinten hyvinvoinnista huolehtiminen tulee sisältyä turvallisuussuunnitelmaan, samoin ympäristöön kohdistuvien riskienhallinta.

Haettaessa LuontoHoivan laatumerkkiä sote-palvelulle lakisääteinen omavalvontasuunnitelma liitetään aina mukaan. Omavalvontasuunnitelma saattaa sisältää laatumerkin kannalta riittävän riskienarvioinnin ja toimintasuunnitelman turvallisuudesta, mutta laatulautakunta tarkistaa tämän kussakin tapauksessa. Merkin edellytysten arvioinnissa laatulautakunta ei arvioi koko omavalvontasuunnitelmaa, vaan ainoastaan juuri Green Care -palvelua koskevat osat.

Laatumerkin edellyttämä osaaminen

Laatudokumenttien lisäksi laatumerkki edellyttää riittävän osaamista kyseisen palvelun tuottamiseen. Osaaminen jakautuu Green Care -osaamiseen ja palvelutyypin mukaiseen osaamiseen, kuten mahdollisesti tarvittavaan sote-osaamiseen LuontoHoivan palveluissa. Palvelun tuottaminen ja merkin hakeminen on mahdollista myös yhteistyössä toisen toimijan kanssa, jolloin omaa puuttuvaa osaamista voidaan täydentää yhteistyökumppaneiden avulla.

Green Care -osaamisen perusvaatimukseksi on katsottu sisällöt, jotka on kehitetty ”Valtakunnallisessa Green Care koulutusmalli korkea-asteelle” -hankkeessa. Viiden opintopisteen laajuinen Green Care perusteet -opintojakso sisältää perustiedot Green Care -käsitteistä, laadusta, toimialasta ja toimijoista sekä luonnon hyvinvointivaikutuksista. Syksyn aikana määritellään, millaiset muut koulutukset antavat valmiudet hakea laatumerkkiä mainitun perusjakson lisäksi. Lisäksi määritellään, miten jo aikaisemmin suoritettut koulutukset otetaan huomioon, ja miten kokemuksellinen osaaminen otetaan osaamiskriteerin täyttymisessä huomioon.

Laatumerkin hallinnointi

Laatumerkkien hallinnoijana toimii Green Care Finland ry. Merkkien myöntämistä varten perustetaan eri alojen asiantuntijoista koostuva laatulautakunta, joka myöntää merkit toimijoille palvelukohtaisesti. Palveluntuottaja voi hakea Green Care -laatumerkkiä useammallekin palvelulleen. Merkin voimassaoloaika on kolme vuotta, ja hinta-arvio on tällä hetkellä noin 300 - 500 euroa, joka kattaa hakemusten arviointiin tarvittavan asiantuntijatyön.

Ennen merkin avaamista määritellään osaamiskriteeriin, hintaan ja hallinnointiin liittyvät avoimet kysymykset, ja varmistetaan, että osaamiskriteerin mukaisia koulutuksia on saatavilla. Lisäksi suunnitellaan yhteistyö neuvontaorganisaatioiden kanssa. Myös uusi, merkin hakuun paremmin soveltuva työkirja, tarvittavat lomakkeet ja esittelymateriaalit laaditaan.

Haun avautumisen tiedotus

Green Care -laatumerkkien haku avataan näillä näkymin tammikuussa 2017. Haun avautumisesta tiedotetaan nettisivuilla (www.gcfinland.fi) sekä koordinaatiohankkeen uutiskirjeessä. Uutiskirjeen postituslistalle liittyminen tapahtuu lähettämällä asiasta sähköpostiviesti:

Lappi, Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu: sanna.vinblad@lapinamk.fi

Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Keski-Suomi ja Satakunta: anne.matilainen@helsinki.fi

Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Kaakkois-Suomi: marita.mattila@mamk.fi

Kansallinen koordinointi, Pirkanmaa, Häme, Varsinais-Suomi ja Uusimaa: elina.vehmasto@luke.fi

Otamme mielellämme vastaan laatumerkkiin ja myös koordinaatiohankkeen muuhun toimintaan liittyviä kysymyksiä, tarpeita ja ideoita!

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

